

vysoké aktivitě RA se může nestabilita krčního úseku postupně zhoršovat a při nepodniknutí včasné stabilizační operace hrozí až náhlé úmrtí z důvodu migrace zubu čepovce.

Další imunitně podmíněné revmatické choroby

Bolest páteře není pro ostatní zánětlivá nebo systémová revmatická onemocnění charakteristická, ale například pacienti s revmatickou polymyalgií si často kromě pletencové bolesti hýždí a ramen stěžují na bolest krční páteře a trapézových svalů. Postižení páteře může být přítomno u nemocných s diagnózou psoriatické artritidy, která patří do spektra spondylartritid. Zde kromě klasických nálezů syndesmofytů ve ventrálních částech obratlových těl vidáme i takzvané parasyndesmofyty patrné spíše na předozadních rtg snímcích. Klinickým projevem postižení páteře u psoriatické artritidy je zánětlivá bolest zad. Ve vzácných případech vidáme postižení krční páteře také u systémového lupus erythematoses. U systémové sklerodermie bylo popsáno několik případů pacientů s rozvinutou kalcinózou krčního úseku páteře, způsobující bolesti a omezení hybnosti.

Literatura

- Berberi EF, Kanj SS, Kowalski TJ, et al. 2015 Infectious Diseases Society of America (IDSA) clinical practice guidelines for the diagnosis and treatment of native vertebral osteomyelitis in adults. *Clinical infectious diseases: an official publication of the Infectious Diseases Society of America*. 2015;61(6):e26–46.
- Bogduk N. Functional anatomy of the spine. *Handb Clin Neurol*. 2016;136:675–688.
- Davis PC, Wippold FJ 2nd, Brunberg JA, et al. ACR Appropriateness criteria on low back pain. *J Am Coll Radiol*. 2009;6(6):401–407.
- Demyttenaere K, Bruffaerts R, Lee S, et al. Mental disorders among persons with chronic back or neck pain: results from the World Mental Health Surveys. *Pain*. 2007;129(3):332–342.
- Gugliotta M, da Costa BR, Dabis E, et al. Surgical versus conservative treatment for lumbar disc herniation: a prospective cohort study. *BMJ Open*. 2016;6(12):e012938.
- He BJ, Nolte G, Nagata K, et al. Abstracts of Presentations at the International Conference on Basic and Clinical Multimodal Imaging (BaCI), a Joint Conference of the International Society for Neuroimaging in Psychiatry (ISNIP), the International Society for Functional Source Imaging (ISFSI), the International Society for Bioelectromagnetism (ISBEM), the International Society for Brain Electromagnetic Topography (ISBET), and the EEG and Clinical Neuroscience Society (ECNS). *Clin EEG Neurosci*; 2013, September 5–8; Geneva, Switzerland.
- Hoy D, Bain C, Williams G, et al. A systematic review of the global prevalence of low back pain. *Arthritis Rheumatism*. 2012;64(6):2028–2037.
- Iyer S, Kim HJ. Cervical radiculopathy. *Curr Rev Muscul Med*. 2016;9(3):272–280.
- Keegan JJ, Garrett FD. The segmental distribution of the cutaneous nerves in the limbs of man. *Anat Rec*. 1948;102:409–437.
- Kovacs FM, Urrutia G, Alarcon JD. Surgery versus conservative treatment for symptomatic lumbar spinal stenosis: a systematic review of randomized controlled trials. *Spine (Phila Pa 1976)*. 2011;36(20):E1335–1351.
- Kreiner DS, Hwang SW, Easa JE, et al. An evidence-based clinical guideline for the diagnosis and treatment of lumbar disc herniation with radiculopathy. *Spine J*. 2014;14(1):180–191.
- Lewit K. Manipulační léčba v myoskeletální medicíně. Vol 5. Praha: Sdělovací technika: Česká lékařská společnost J. E. Purkyně, 2003.
- Mann SJ, Singh P. Lumbar Facet Arthropathy. *StatPearls*. Treasure Island (FL), 2019.
- McGuire R. AAOS Clinical Practice Guideline: The treatment of symptomatic osteoporotic spinal compression fractures. *J Am Acad Orthopaed Surg*. 2011;19(3):183–184.
- Modic MT, Steinberg PM, Ross JS, et al. Degenerative disk disease: assessment of changes in vertebral body marrow with MR imaging. *Radiology*. 1988;166(1 Pt 1):193–199.
- Obeid I, Berjano P, Lamartina C, et al. Classification of coronal imbalance in adult scoliosis and spine deformity: a treatment-oriented guideline. *Eur Spine J*. 2019;28(1):94–113.
- Pavelková A. Diffuse idiopathic skeletal hyperostosis (DISH) in old age, exceptionally deforming disease. *Česká revmatologie*. 2008;16(3):119–123.
- Petersen T, Laslett M, Juhl C. Clinical classification in low back pain: best-evidence diagnostic rules based on systematic reviews. *BMC Musculoskelet Disord*. 2017;18(1):188.

- Schroeder GD, Kepler CK, Kurd MF, et al. Rationale for the surgical treatment of lumbar degenerative spondylolisthesis. *Spine (Phila Pa 1976)*. 2015;40(21):E1161–1166.
- Sieper J, Poddubnyy D. Axial spondyloarthritis. *Lancet*. 2017; 390 (10089):73–84.
- Treede RD, Rief W, Barke A, et al. A classification of chronic pain for ICD-11. *Pain*. 2015;156(6):1003–1007.

- Vleeming A, Schuenke MD, Masi AT, et al. The sacroiliac joint: an overview of its anatomy, function and potential clinical implications. *J Anat*. 2012;221(6):537–567.
- Wilson CA, Roffey DM, Chow D, et al. A systematic review of preoperative predictors for postoperative clinical outcomes following lumbar discectomy. *Spine J*. 2016; 16(11):1413–1422.